DOMSTOLENS DOM (første afdeling)
2. maj 1985 *

I sag 109/84

angående en anmodning, som Oberverwaltungsgericht für das Land Nordrhein-Westfalen i medfør af EØF-traktatens artikel 177 har indgivet til Domstolen for i den for nævnte ret verserende sag

Klaus von Menges, Mülheim,

mod

Land Nordrhein-Westfalen

at opnå en præjudiciel afgørelse vedrørende fortolkningen af artikel 2, stk. 2, litra a), i Rådets forordning (EØF) nr. 1078/77 af 17. maj 1977 om indførelse af en præmieordning for ikke-markedsføring af mælk og mejeriprodukter og for omstilling af malkekvægsbesætninger (EFT L 131, s. 1),

har

DOMSTOLEN (første afdeling)

sammensat af afdelingsformanden G. Bosco, dommerne T. Koopmans og R. Joliet,

generaladvokat: P. VerLoren van Themaat
justitssekretær: P. Heim

efter at der er afgivet indlæg af:

— von Menges, sagsøgeren i hovedsagen, ved advokat Michael Klein, Essen, Forbundsrepublikken Tyskland,

— Kommissionen for De europæiske Fællesskaber, ved juridisk konsulent Bernhard Jansen som befuldmægtiget,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 31. januar 1985,

afsagt følgende

* Processprog: Tysk.

DOM

(Sagsfremstillingen udelades)

Præmisser

1 Ved kendelse af 16. marts 1984, indgået til Domstolen den 19. april s.å., har Oberverwaltungsgericht für das Land Nordrhein-Westfalen i medfør af EØF-traktatens artikel 177 forelagt et præjudicielt spørgsmål vedrørende fortolkningen af artikel 2, stk. 2, litra a), i Rådets forordning nr. 1078/77 af 17. maj 1977 om indførelse af en præmieordning for ikke-markedsføring af mælk og mejeriprodukter og for omstilling af malkekvægsbesætninger (EFT 1977 L 131, s. 1).

2 Spørgsmålet er blevet rejst under en sag for nævnte ret mellem Klaus von Menges og Land Nordrhein-Westfalen.

3 Von Menges, som drev sit eget landbrug i Bad Driburg i Forbundsrepublikken Tyskland, hvor han opdrættede malkekvæg, havde i 1980 ansøgt om og modtaget en præmie for ikke-markedsføring af mælk og mejeriprodukter. I henhold til artikel 2, stk. 2, litra a), i forordning nr. 1078/77 havde han forpligtet sig til ikke at bringe mælk eller mejeriprodukter i handelen i en periode på fem år.

4 I 1981 bortforpagtede von Menges sin bedrift. Forpagteren havde blandt andet til hensigt at opdrætte malkefår på bedriften. Von Menges forhørte sig hos de kompetente myndigheder, om et sådant opdræt og salg af fåremælk ville være foreneligt med de forpligtelser, som han havde påtaget sig, da han ansøgte om ikke-markedsføringspræmien, og som forpagteren ligeledes havde givet tilsagn om at overholde. Da svaret var negativt, anlagde von Menges sag ved de tyske retter med påstand om, at det anerkendtes, at fåremælk og produkter fremstillet af fåremælk kunne bringes i handelen uden hensyn til ikke-markedsføringspræmien.

5 På denne baggrund har den nationale ret forelagt Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»Omfatter begreberne 'mælk eller mejeriprodukter' i artikel 2, stk. 2, litra a), i Rådets forordning (EØF) nr. 1078/77 af 17. maj 1977 om indførelse af en præmieordning for ikke-markedsføring af mælk og mejeriprodukter og for omstilling af malkekvægsbesætninger også fåremælk og produkter fremstillet af fåremælk?«

6 Der er indgivet skriftlige indlæg af von Menges, Land Nordrhein-Westfalen og Kommissionen for De europæiske Fællesskaber.

7 Von Menges har henstillet, at spørgsmålet besvares benægtende, idet han har anført, at selv om fællesskabsretten ikke definerer begrebet »mælk«, følger det dog af den meget snævre sammenhæng, der er mellem formålene med den fælles markedsordning for mælk og mejeriprodukter på den ene side, og formålene med den fælles markedsordning for oksekød på den anden side, at begreberne »mælk« og »komælk« må ligestilles. Han har endvidere henvist til talrige bestemmelser i de fællesskabsretlige regler for mælkesektoren, som efter hans opfattelse kun giver mening, hvis man ved »mælk« udelukkende forstår komælk.

8 Ifølge Land Nordrhein-Westfalen taler den fælles toldtarif, grundforordning nr. 804/68 og internationale regler, som f.eks. de grundlæggende bestemmelser for FAO for en videre fortolkning af begrebet »mælk«. Ingen af de ovennævnte ordninger indeholder udtrykkelige bestemmelser, som udelukker »fåremælk« fra definitionen af begrebet »mælk«.

9 Kommissionen mener, at formålet med præmieordningen, som er at bidrage til nedsættelse af mælkeproduktionen, ikke kan nås, hvis producenterne af komælk kunne benytte omstruktureringen, der fremmes ved fællesskabsmidler, til at omstille deres bedrifter til opdræt af malkefår. Det må nemlig ikke overses, at fåremælk i vidt omfang anvendes til fremstilling af ost, som konkurrerer direkte med ost, der fremstilles af komælk. Det fremgår i øvrigt af talrige bestemmelser i

forordning nr. 1078/77 og af Kommissionens forordning nr. 1391/78 af 23. juni 1978 om ændrede gennemførelsesbestemmelser for præmieordningen for ikke-markedsføring af mælk og mejeriprodukter og for omstilling af malkekvægsbesætninger (EFT L 167, s. 45), at ordet »mælk« skal fortolkes således, at det også omfatter fåremælk.

10 Ved besvarelsen af det forelagte spørgsmål skal der først foretages en gennemgang af de bestemmelser i forordningerne nr. 1078/77 og 1391/78, som omtaler får.

11 Med hensyn til forordning nr. 1078/77 må det fastslås, at ifølge forordningens artikel 3, stk. 2, litra c), ydes omstillingspræmien blandt andet på betingelse af, at producenten forpligter sig til i omstillingsperioden på sin bedrift at have et gennemsnitligt antal enheder af kreaturer eller får, der er lig med eller større end det antal, han havde på samme bedrift på referencetidspunktet. Som det fremgår af artikel 1, stk. 1, i samme forordning ydes præmien »for at omstille fra malkekvægsbesætning til kødproduktion«, således at en malkekvægsbesætning ikke kan erstattes med en besætning af malkefår. I betragtning af, at det formål, der søges opnået ved hjælp af omstillingspræmien ikke er kødproduktion, men en nedsættelse af overskuddet af mælk, således som det udtrykkeligt fremgår af præamblen til forordning nr. 1078/77, viser den omstændighed, at omstillingen til får kun er tilladt, for så vidt der er tale om får til kødproduktion, at dette formål kan bringes i fare ved produktion af fåremælk. Men hvis produktionen og dermed også markedsføringen af fåremælk ikke er tilladt i forbindelse med omstillingspræmien, kan den heller ikke være det i forbindelse med ikke-markedsføringspræmien, som klart forfølger samme formål.

12 For så vidt angår forordning nr. 1391/78, bemærkes, at ifølge artikel 4, stk. 2, litra b), skal ansøgningen om en ikke-markedsføringspræmie eller omstillingspræmie blandt andet indeholde »angivelse af, hvad der på tidspunktet for indgivelse af ansøgningen i alt findes af kvæg og får på bedriften...«. Kravet om, at antallet af får skal angives, kan kun forklares med, at forpligtelsen til at undlade at bringe mælk i handelen også omfatter fåremælk. I modsat fald ville der nemlig ikke have været nogen grund til at angive antallet af får, lige så lidt som antallet af andre dyr, som den der ansøger om en præmie kan have i sin bedrift, uden at dette på nogen måde falder ind under de omhandlede bestemmelser. Det kan endvidere ikke antages, at det kun er i forbindelse med omstillingspræmien, at antallet af får

skal angives. Punkt cc) under ovennævnte litra b), som foreskriver, at ansøgningen — hvor der er tale om omstillingspræmie — skal indeholde angivelse af »antallet af øvrige dyr efter den i artikel 2, stk. 1, litra b), fastsatte inddeling«, som også omfatter får, opstiller i virkeligheden et yderligere krav i forhold til det, der er fastsat i artikel 4, stk. 2, litra b), idet formålet hermed er at gøre det muligt at undersøge, om modtageren af en omstillingspræmie har overholdt den forpligtelse, der er fastsat i artikel 3, stk. 2, litra c), i forordning nr. 1078/77, som bestemmer: »i omstillingsperioden skal den pågældende på sin bedrift have et gennemsnitligt antal enheder af kreaturer eller får, der er lig med eller større end det antal, han havde på samme bedrift på referencetidspunktet«.

13 Denne konklusion understøttes også af en anden konklusion, som følger af formålet med præmieordningen.

14 Som det fremgår af den første betragtning til forordning nr. 1078/77, er målet for præmieordningen kampen mod de »store overskud, som stadig forøges«, og som præger situationen for mælk og mejeriprodukter. For at nå dette mål bestemmer forordningen, som det fremgår af den anden betragtning, at der kan ydes dels såkaldte ikke-markedsføringspræmier til de landmænd, som giver afkald på at bringe mælk og mejeriprodukter i handelen, dels såkaldte omstillingspræmier til dem, som omstiller deres malkekvægsbesætning til kødproduktion.

15 Da målet er at nedsætte overskuddet af mælk eller i det mindste forhindre, at det forøges, skal de forpligtelser, der er pålagt modtagerne af præmierne, fortolkes på den måde, der snarest bevirker, at målet nås.

16 Det må derfor undersøges, om det af hensyn til denne målsætning er nødvendigt, at den forpligtelse til at undlade at bringe mælk i handelen, som modtageren af en ikke-markedsføringspræmie påtager sig, også gælder for fåremælk.

17 Det bemærkes, at en af de vigtigste anvendelser af komælk er fremstilling af ost. Disse oste konkurrerer — i alt fald til dels — med oste fremstillet af fåremælk. En forøgelse af produktionen af ost fremstillet af fåremælk fører til, at salget af ost fremstillet af komælk falder, og dermed til dannelsen af nye overskud som følge af, at der anvendes mindre komælk til dette formål.

18 I den forbindelse har Kommissionen anført, at der anvendes betydelige mængder komælk ved fremstillingen af visse typer ost, som oprindelig blev fremstillet af fåremælk, men for hvilke efterspørgslen er steget så kraftigt, at den ikke længere kan imødekommes alene ved hjælp af produkter, der er fremstillet af fåremælk.

19 Selv om ovennævnte betragtninger til forordning nr. 1078/77 specielt har haft komælk for øje, kan en forøget produktion af fåremælk ligeledes bidrage til, at der opstår overskud af mælk. Heraf følger, at en fortolkning, hvorefter fåremælk ikke er omfattet af begrebet »mælk«, som modtageren af en ikke-markedsførings-præmie forpligter sig til at undlade at bringe i handelen, er uforenelig med præmieordningens formål. Dette gælder så meget mere, som præmieordningen ved en sådan fortolkning tilskynder til at omstille malkekvægsbesætninger til besætninger af malkefår og således fremmer dannelsen af nye overskud.

20 Når henses hertil, må det af den nationale ret forelagte spørgsmål besvares med, at begreberne »mælk eller mejeriprodukter« i artikel 2, stk. 2, litra a), i forordning nr. 1078/77 også omfatter fåremælk og produkter fremstillet af fåremælk.

Sagens omkostninger

21 De udgifter, der er afholdt af Kommissionen for De europæiske Fællesskaber, som har afgivet indlæg for Domstolen, kan ikke godtgøres. Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den nationale ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

kender

DOMSTOLEN (første afdeling)

vedrørende det spørgsmål, der er forelagt den af Oberverwaltungsgericht für das Land Nordrhein-Westfalen ved kendelse af 16. marts 1984, for ret:

Begreberne »mælk eller mejeriprodukter« i artikel 2, stk. 2, litra a), i forordning nr. 1078/77 omfatter også fåremælk og produkter fremstillet af fåremælk.

Bosco Koopmans Joliet

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 2. maj 1985.

P. Heim
Justitssekretær

G. Bosco
Formand for første afdeling